

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

წიგნი

ფინანსური და ეკონომიკური წიგნიერება სკოლებში

ტრენინგი მასწავლებლებისთვის

II დღე

საქართველოს ეროვნული ბანკი

2025

ტრენინგის დღის წესრიგი

2

24 ივნისი, 15:00 -18:00 სთ

საკითხები - II დღე

- ბაზარი (მოთხოვნა და მიწოდება) და ფასი
- თამაში - მოთხოვნა და მიწოდება
- შემოსავალი, ხარჯვა და ბიუჯეტირება
- პრაქტიკული აქტივობა - ბიუჯეტის შედგენა

შესვენება

16:30-16:45

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

გინეა

1 საკითხი ან აქტივობა, რომელიც ყველაზე მეტად დაგამახსოვრდათ

საკითხი 3:

ბაზარი (მოთხოვნა და
მიწოდება) და ფასი

ბაზარი და ფასი

5

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

საჭიროება

ყველაფერი ის, რაც აუცილებელია ცხოვრებისათვის, ჩვენი ძირითადი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის შესანარჩუნებლად

სურვილი

ყველაფერი ის, რაც შესაძლოა აუცილებელი სულაც არ არის, მაგრამ გვინდა და სიხარულს გვანიჭებს.

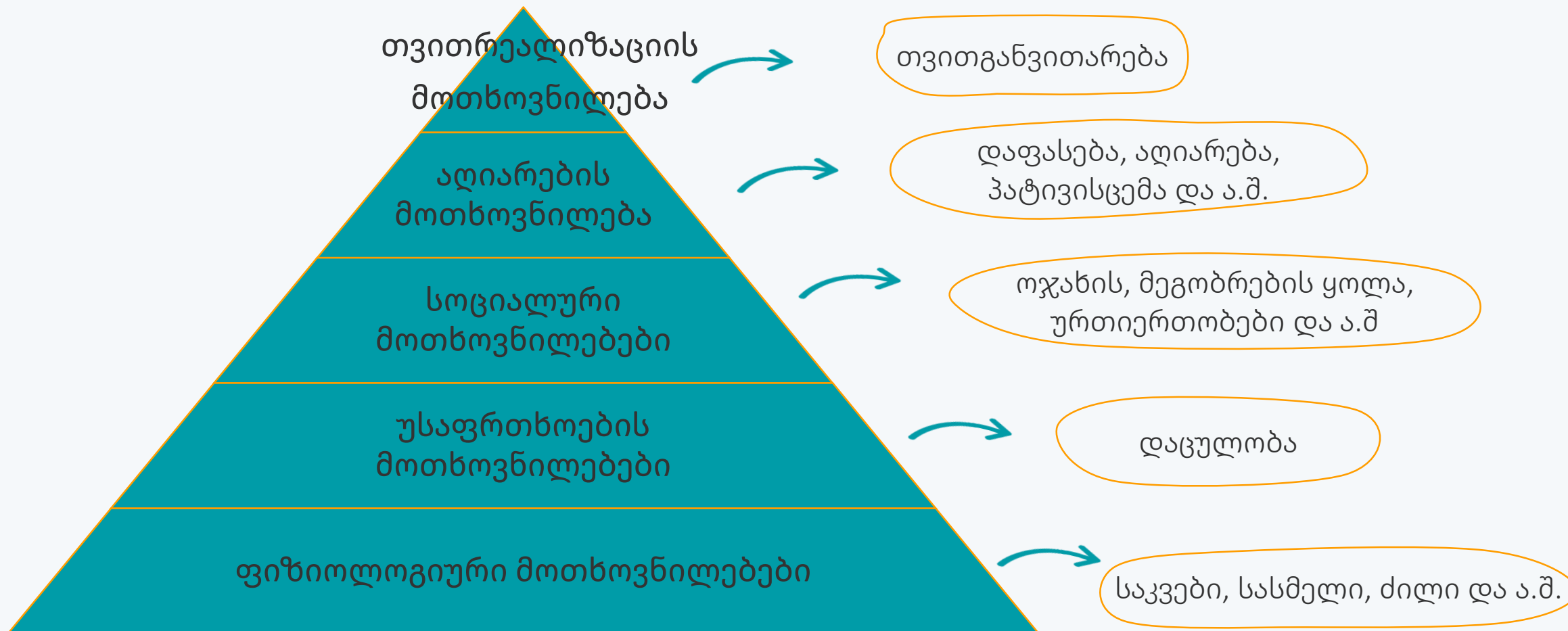

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

ბაზარი და ფასი

8

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

რესურსები

შეზღუდულობა

გადაწყვეტილების
მიღება

ეკონომიკა - მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის როგორ ანაწილებენ
ადამიანები, კომპანიები და მთავრობები შეზღუდულ რესურსებს

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

მსყიდველობითუნარიანობით განმტკიცებული მოთხოვნილებები
შეიძლება გახდეს ეკონომიკური მოთხოვნები.

მოთხოვნილება

ფული

მოთხოვნა

ჩვენი მოთხოვნილებების
(საჭიროებებისა და სურვილების)
დასაკმაყოფილებლად ვყიდულობთ
საქონელსა და მომსახურებას

ბაზარი და ფასი

11

მოთხოვნა

ფასი

მიწოდება

საქონლისა და მომსახურების ის
რაოდენობა, რომლის შეძენაც სურთ და
შეუძლიათ მომხმარებლებს

საქონლისა და მომსახურების ის
რაოდენობა, რომელიც ხელმისაწვდომია
მომხმარებლისთვის

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინანსი

ბაზარი და ფასი

12

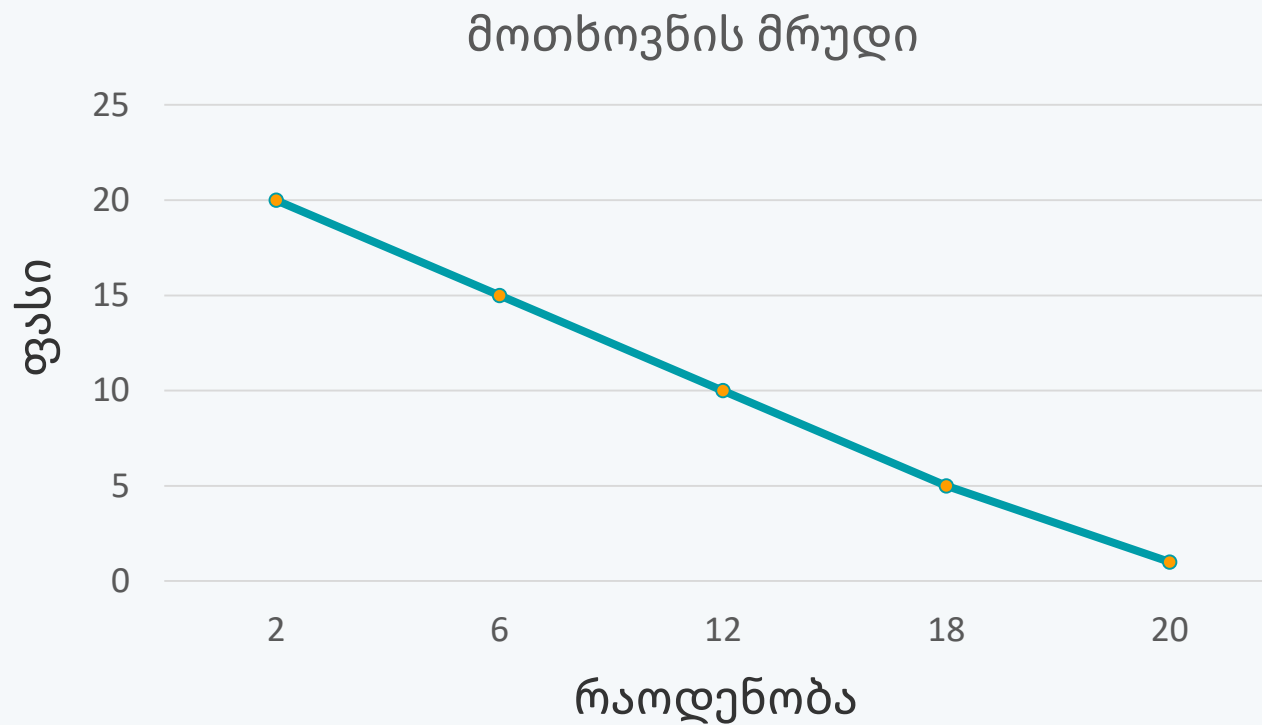
საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

მოთხოვნა

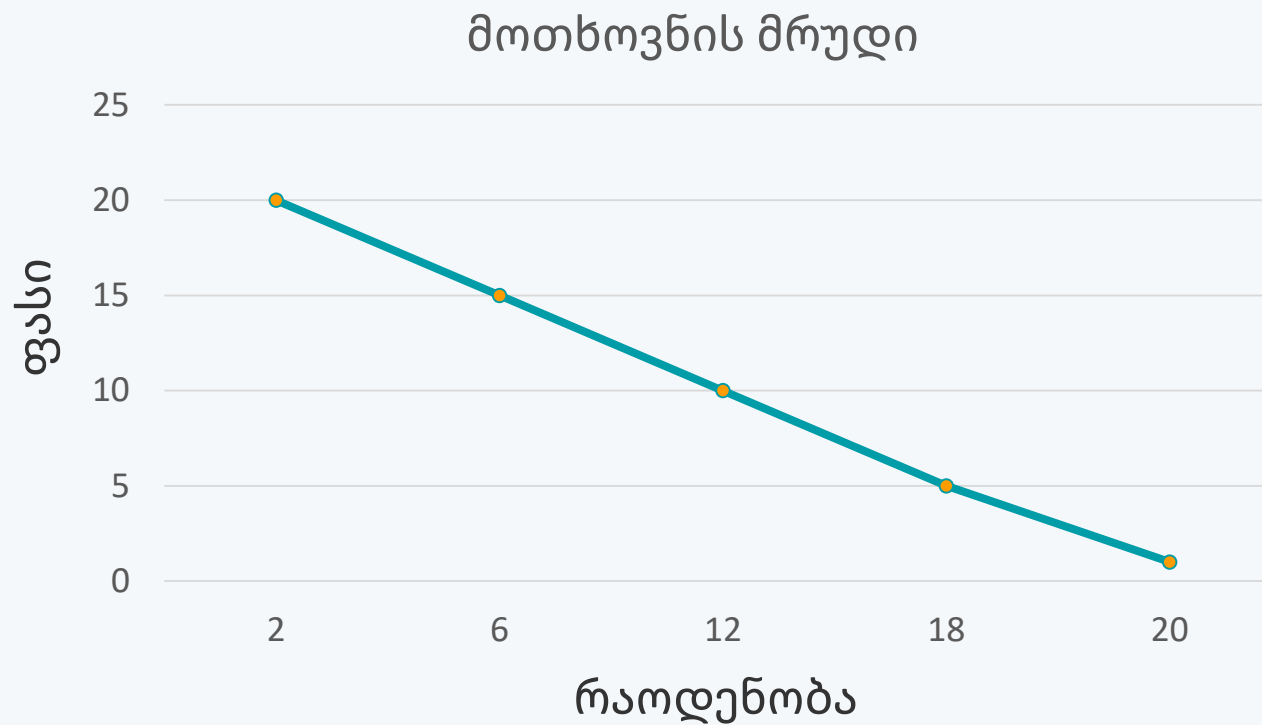
ფასი	მოთხოვნილი რაოდენობა

მოთხოვნა

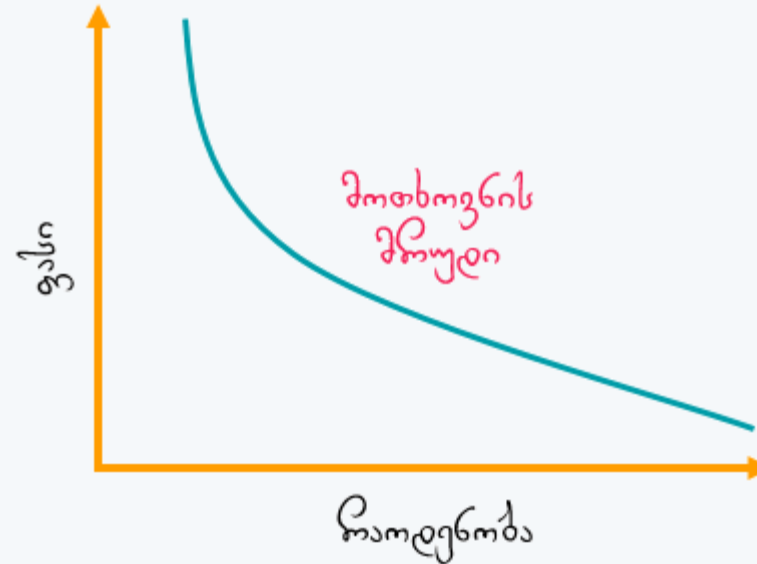
ფასი	მოთხოვნილი რაოდენობა
20	2
15	6
10	12
5	18
1	20

მოთხოვნა

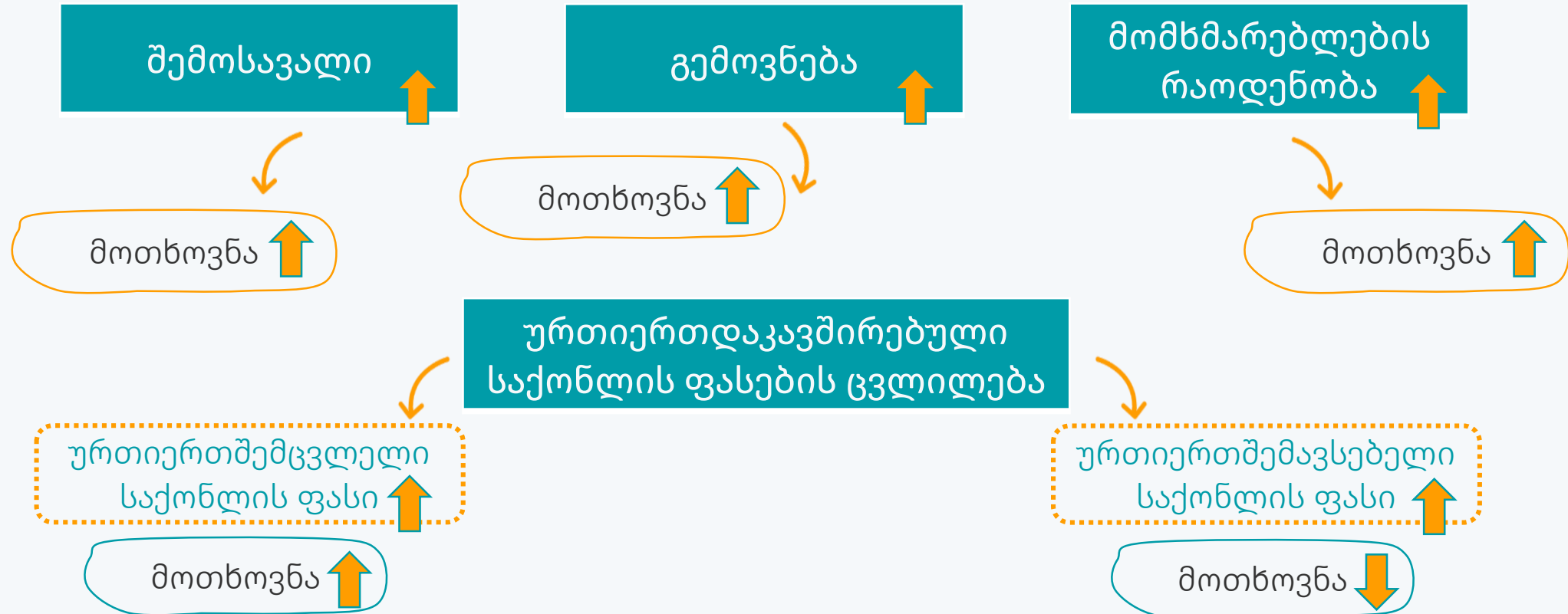
მოთხოვნის კანონის მიხედვით, საქონელზე მოთხოვნა იზრდება, როცა მისი ფასი მცირდება. ამასთან, თუკი საქონლის ფასი იზრდება, მასზე მოთხოვნა მცირდება.

მოთხოვნა

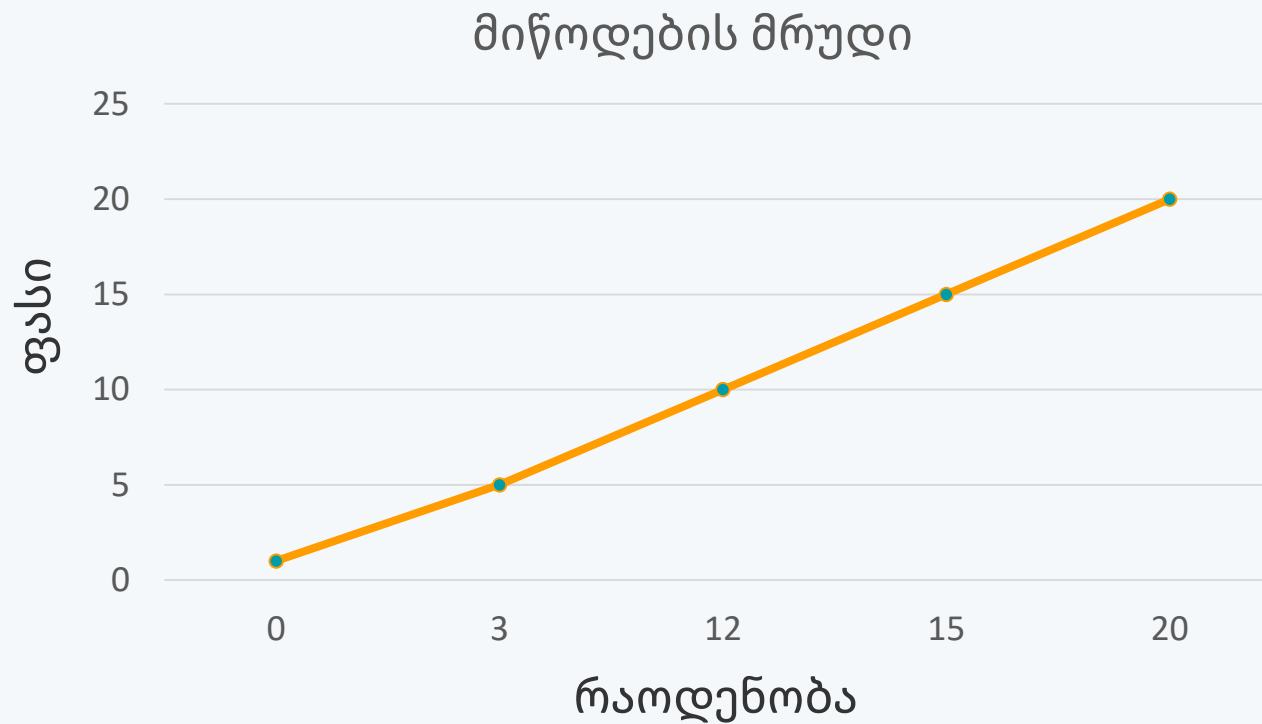
მოთხოვნაზე მოქმედი ფაქტორები

მიწოდება

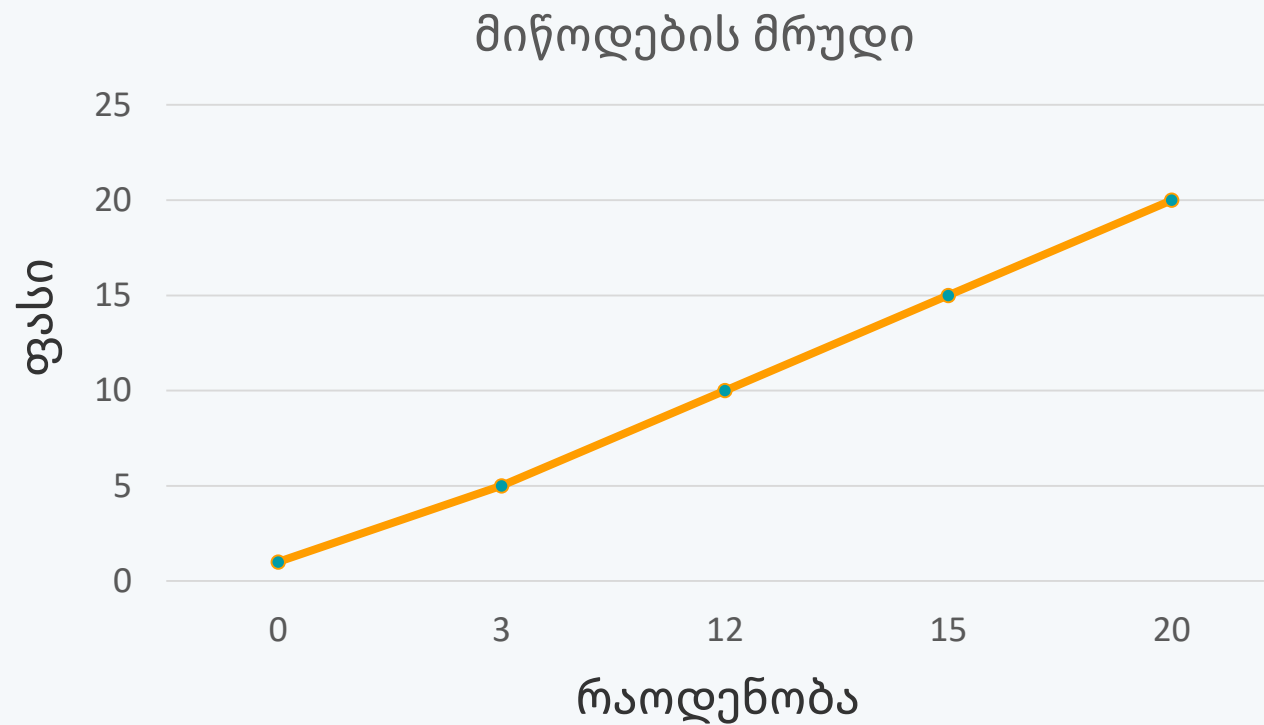
ფასი	მიწოდებული რაოდენობა

მიწოდება

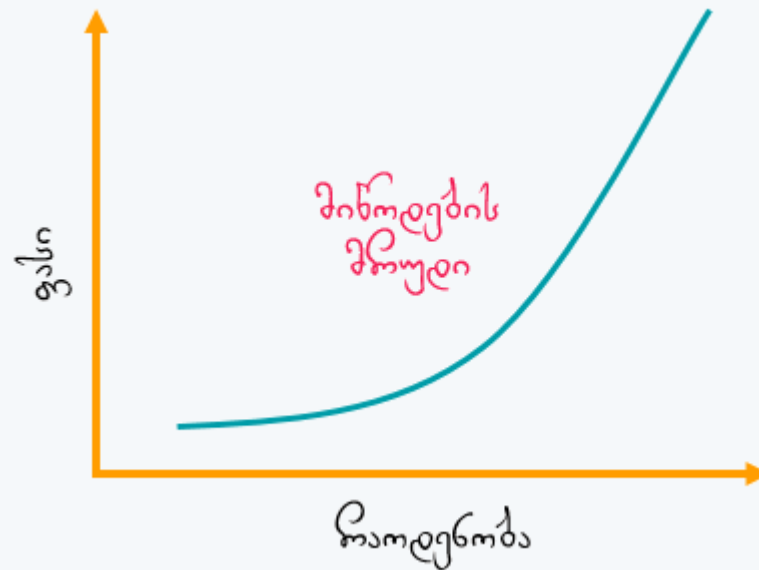
ფასი	მიწოდებული რაოდენობა
20	20
15	15
10	12
5	3
1	0

მიწოდება

მიწოდების კანონის მიხედვით, რაც უფრო იზრდება საქონლისა თუ მომსახურების ფასი, მით უფრო იზრდება მიწოდებული რაოდენობაც და პირიქით.

მიწოდება

მიწოდებაზე მოქმედი ფაქტორები

ინგრედიენტების
ფასები ↑

მიწოდება ↓

ტექნოლოგიური
განვითარება ↑

მიწოდება ↑

მიმწოდებელთა
რაოდენობა ↑

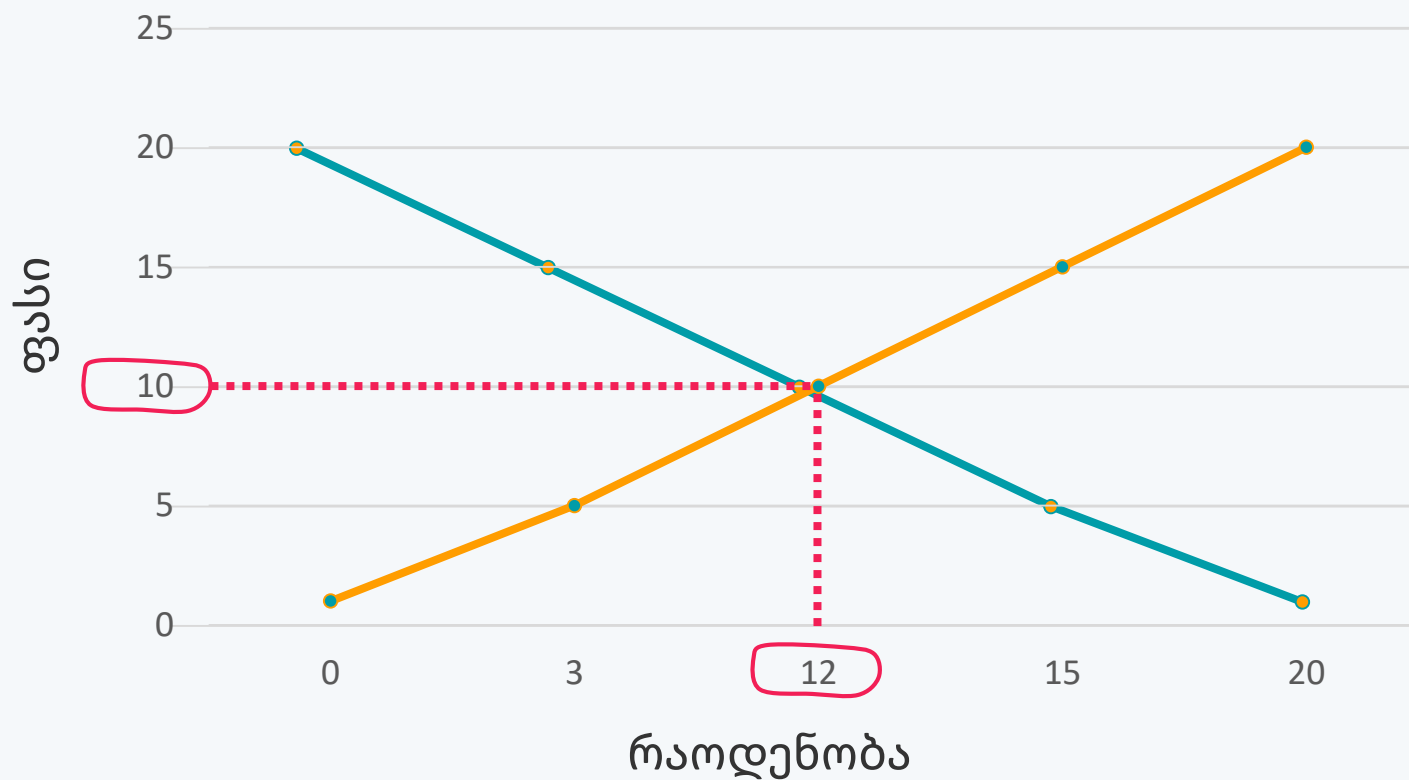

მიწოდება ↑

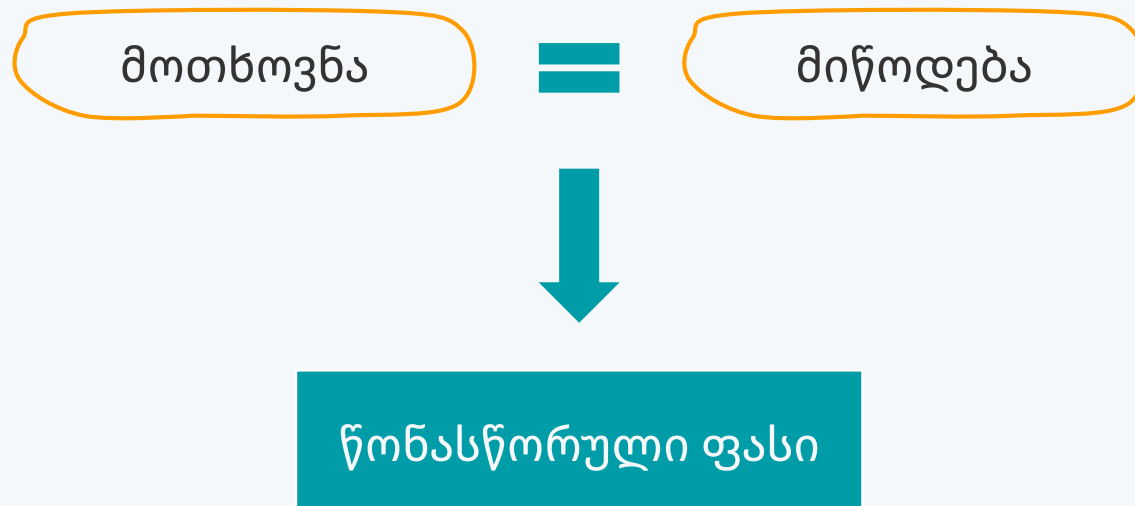
მოთხოვნისა და მიწოდების თანაფარდობა

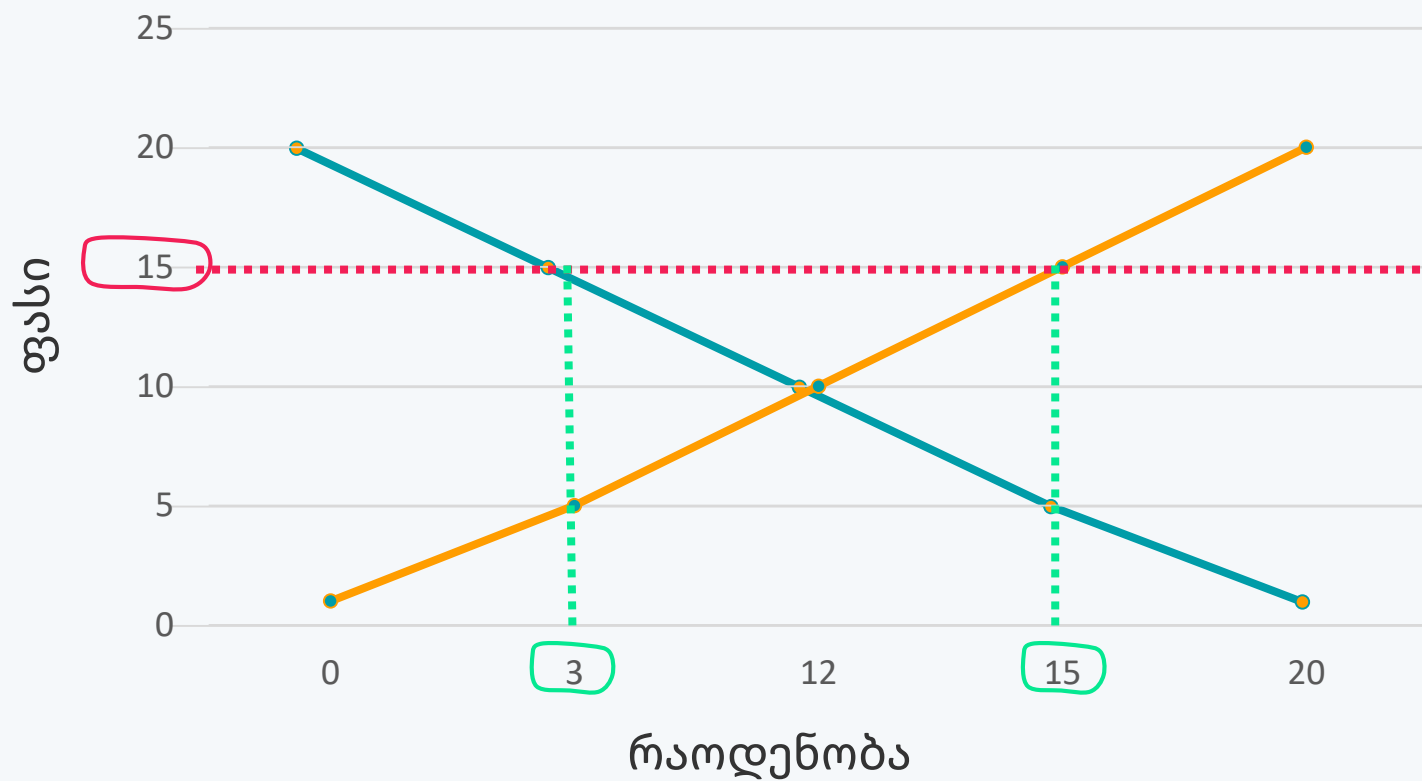
მოთხოვნისა და მიწოდების თანაფარდობა

წონასწორული ფასი მიიღწევა როდესაც მოთხოვნა და მიწოდება ტოლია, ანუ საქონელის ან მომსახურების სწორედ იმდენი რაოდენობაა ბაზარზე გასაყიდად, რამდენი მოთხოვნაცაა მასზე.

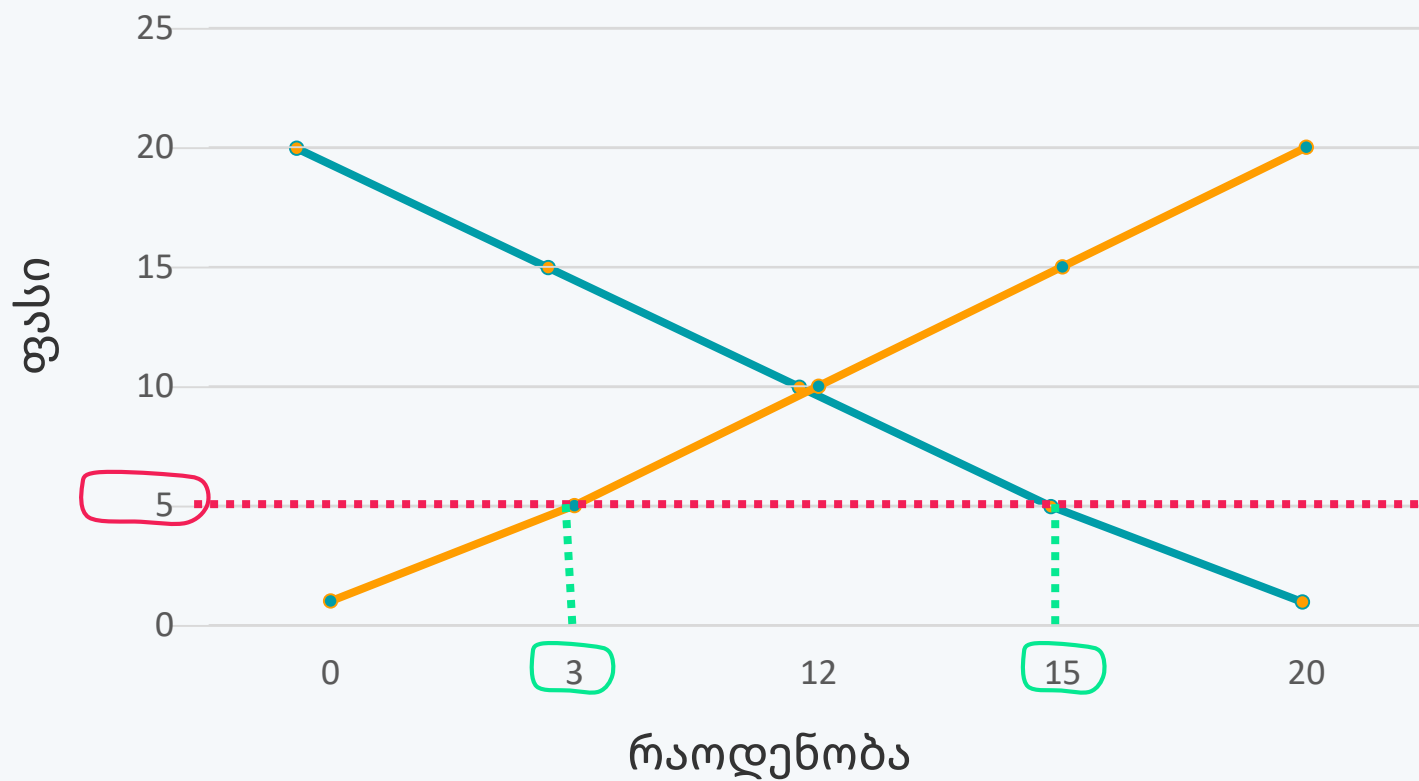

სიჭარბე

დეფიციტი

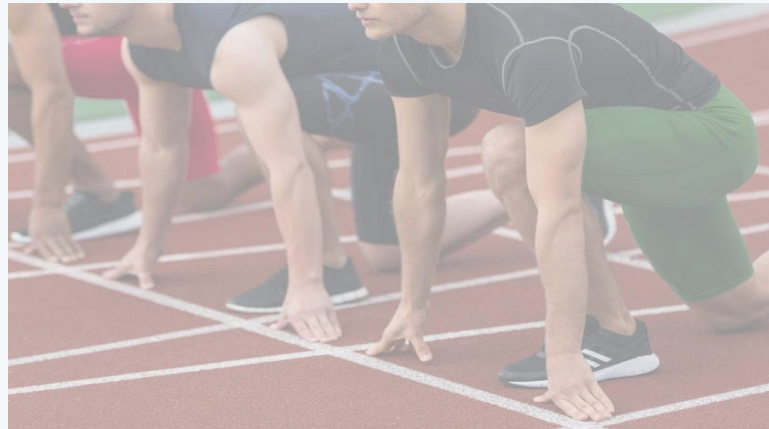

კონკურენცია

კონკურენცია - ბაზრის მონაწილეთა შეჯიბრი

კონკურენტული ბაზარი - ბაზარი, სადაც ბევრი მიმწოდებელი და მომხმარებელია და ცალკეულ მათგანს ფასზე გავლენის მოხდენა არ შეუძლია

კონკურენცია

კონკურენციის უპირატესობები

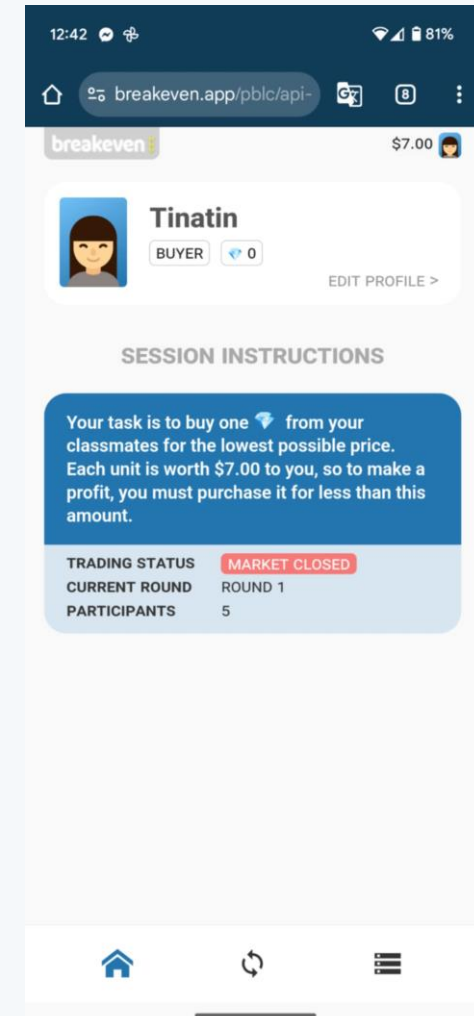
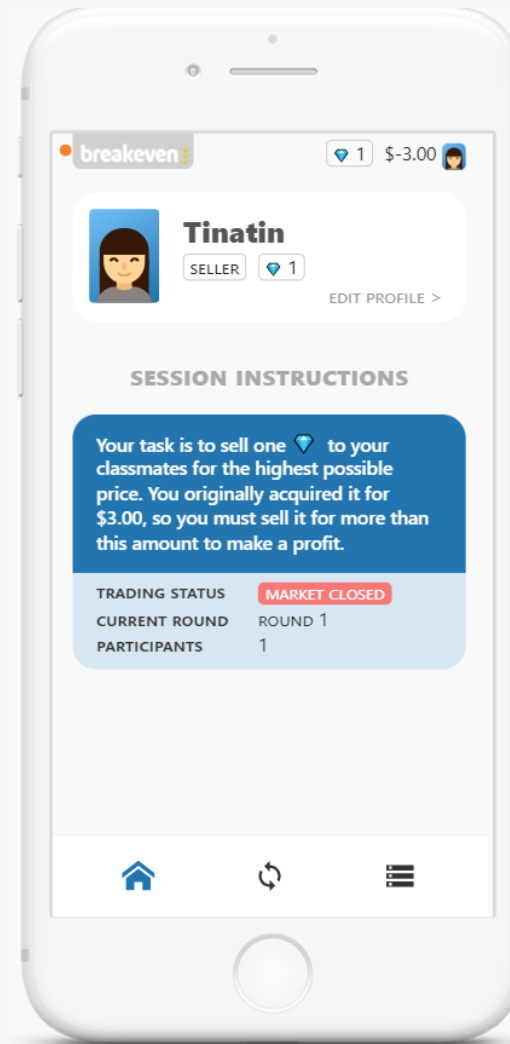
- ტექნოლოგიური პროგრესის მამოძრავებელი
- დაბალი დანახარჯებით წარმოება
- მრავალფეროვანი, ხარისხიანი საქონელი დაბალ ფასად
- ბაზრის მონაწილეების თავისუფალი მოქმედება
- მომხმარებლისთვის თავისუფალი არჩევანი

თამაში „მოთხოვნა და მიწოდება“

- გახსენით ბრაუზერი და აკრიფეთ:
breakeven.app/h26nq4t
- თქვენი დავალებაა:
 - გამყიდველი (Seller)** - გაყიდოთ 1 ცალი „კრისტალი“ შესაძლო მაღალ ფასად. თქვენ მის ყიდვაში (წარმოებაში) დახარჯული გაქვთ X თანხა, ამიტომ უნდა გაყიდოთ უფრო მაღალ ფასად, ვიდრე ეს თანხაა, რათა გამოიმუშაოთ მოგება.
 - მყიდველი (Buyer)** - იყიდოთ 1 ცალი „კრისტალი“ შესაძლო დაბალ ფასად. თქვენ ეს „კრისტალი“ X თანხად გიღირთ (ან ამდენი თანხა გაქვთ), ამიტომ უნდა იყიდოთ უფრო დაბალ ფასად, ვიდრე ეს თანხაა, რათა დაგროხოთ ფული.

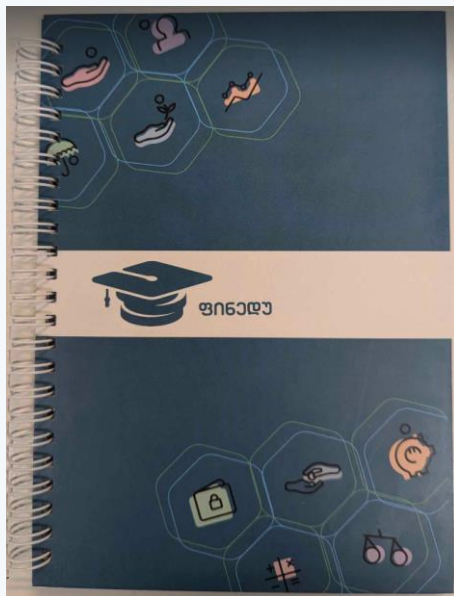

თამაში - „მოთხოვნა და მიწოდება“

ყვითელი ბარათები -
მყიდველები

უნდა იყიდოთ 1
ცალი ბლოკნოტი

შავი ბარათები -
გამყიდველები

უნდა გაყიდოთ 1
ცალი ბლოკნოტი

შეთანხმდით ორივე მხარისთვის მისაღებ ფასზე

1 ეტაპი - 3 წუთი

ჯგუფური დისკუსია

შეკითხვები

რეკომენდაციები

შესვენება
16:30 – 16:45

ტრენინგი მასწავლებლებისთვის

საკითხი 4:

შემოსავალი, ხარჯვა და
ბიუჯეტირება

შემოსავალი

დაქირავებით
შრომა

აქტივის ფლობა

მეწარმეობა

შემოსავალი და ხარჯები ხარჯების კატეგორიები

აუცილებელი ხარჯები

ხმარდება საჭიროებებს

არააუცილებელი ხარჯები

ხმარდება სურვილებს

ფიქსირებული ხარჯები

რეგულარული ხარჯები, არ იცვლება
პერიოდის განმავლობაში

ცვლადი ხარჯები

არარეგულარული ხარჯები, იცვლება
პერიოდის განმავლობაში

შემოსავალი და ხარჯები

შინამეურნეობა - ეკონომიკური ერთეული, რომელიც სულ მცირე ერთი ინდივიდისაგან შედგება.

შემოსავლები და ხარჯებს შორის სხვაობის მიზეზები:

- შემოსავლის დონე და ხელმისაწვდომი აქტივები
- შინამეურნეობაში მცხოვრებთა რაოდენობა
- განათლების დონე, სურვილები და მოთხოვნილებები
- ეკოლოგიური ცნობიერება და გარემოს დაცვა

ბიუჯეტირება

მოთხოვნილებები

რესურსები

პირადი ფინანსების მართვა - ვიცი, რამდენს გამოვიმუშავე და რამდენს ვხარჯავ

ინდივიდუალური აქტივობა - ტესტი

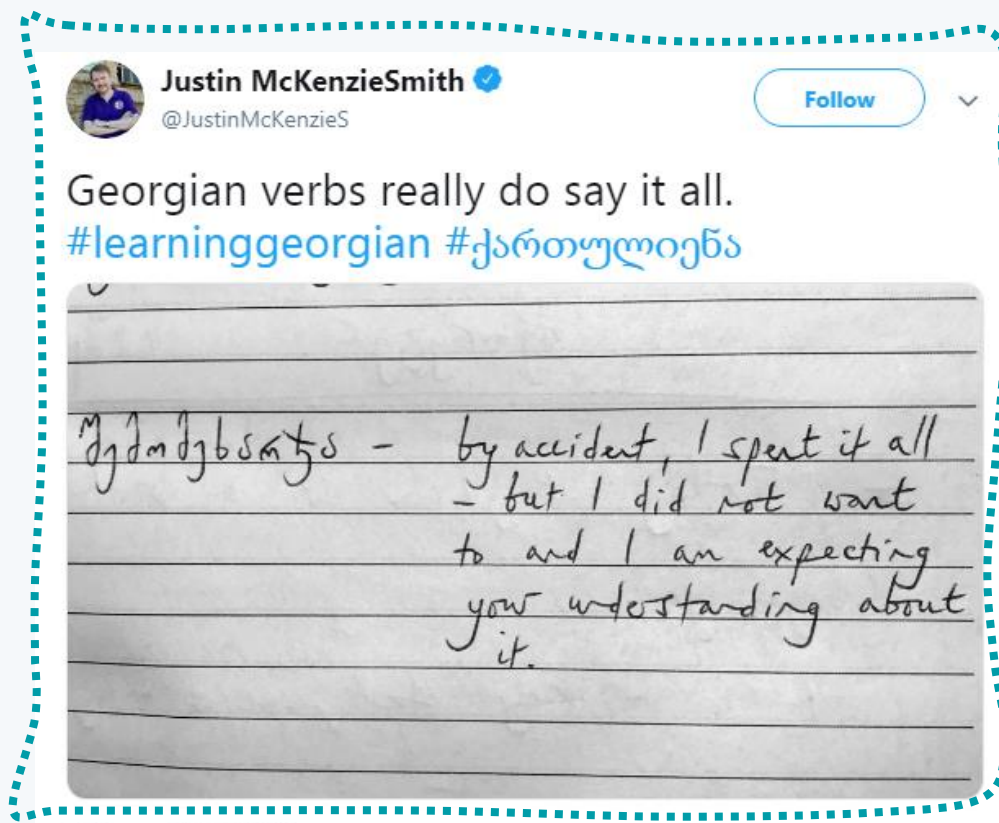
როგორი ტიპის ადამიანი ვარ
ფულთან დამოკიდებულების
თვალსაზრისით?

ბიუჯეტირება

რატომ გვჭირდება პირადი ფინანსების მართვა?

ბიუჯეტირება

ბიუჯეტი - არის გარკვეული პერიოდის მანძილზე ჩვენი ყველა შემოსავალის, ხარჯის და დანაზოგის შესახებ მონაცემების ამსახველი სურათი.

როგორ შევადგინოთ პირადი ან ოჯახის ბიუჯეტი?

- 1 • ჩამოწერეთ პერიოდის განმავლობაში ყველა შემოსავალი და დააჯამეთ
- 2 • ჩამოწერეთ ამ პერიოდის ყველა ხარჯი (აუცილებელი და არააუცილებელი) და დააჯამეთ
- 3 • გამოყავით ცალკე პუნქტი დანაზოგისთვის
- 4 • გამოაკელით შემოსავლებს ხარჯები და დანაზოგები

შემოსავალი, ხარჯვა და ბიუჯეტირება

39

ბიუჯეტის შაბლონი

მაისის თვის ბიუჯეტი	
დასახელება	თანხა ლ
შემოსავლები	
ხელფასი	150 ლ
ჯიბის ფული	150 ლ
ფულადი საჩუქრები	50 ლ
სხვა	-
შემოსავლები მთლიანად	350 ლ
ხარჯები	
აუცილებელი ხარჯები	
საკვები და სასმელი	90 ლ
ტრანსპორტი	30 ლ
სასკოლო ნივთები	10 ლ
ტანსაცმელი	50 ლ
სხვა	-
არაუცილებელი ხარჯები	
კინოს/თეატრის ბილეთები	30 ლ
გართობა	25 ლ
სასუსნავეები	20 ლ
სხვა	-
ხარჯები მთლიანად	255 ლ
დანაზოგი	95 ლ
ნაშთი	0 ლ

ბიუჯეტირება

რაში გვეხმარება პირადი ბიუჯეტი?

- განვსაზღვროთ, როგორ გადავანაწილოთ ჩვენი ფული ხარჯებსა და დანაზოგებზე
- ვისწავლოთ, როგორ ვიცხოვროთ უფრო ნაკლები ხარჯით, ვიდრე ჩვენი შემოსავალია
- ვისწავლოთ, როგორ შევამციროთ არააუცილებელი ხარჯები და დავზოგოთ მეტი
- შევქმნათ დანაზოგები ჩვენი მიზნების მისაღწევად და გაუთვალისწინებელი შემთხვევების ფინანსურად გასამკლავებლად

ჯგუფური აქტივობა - ბიუჯეტის შედგენა

- **ჯგუფი #1:** წყვილი, რომელსაც ახლახან შეეძინა ბავშვი
- **ჯგუფი #2:** წყვილი, რომელსაც უფროსკლასელი შვილები და ხანდაზმული მშობლები ჰყავთ
- **ჯგუფი #3:** ახალგაზრდა, რომელიც მარტო ცხოვრობს
- **ჯგუფი #4:** წყვილი ორი მცირეწლოვანი ბავშვით

ჯგუფური აქტივობა - ბიუჯეტის შედგენა

თითოეულმა ჯგუფმა მოცემული სცენარის მიხედვით:

1. შეადგინეთ ბიუჯეტი ამ ოჯახისთვის
2. ამისთვის ჩამოწერეთ: შემოსავლის ტიპები, ხარჯის ტიპები, დანაზოგის ტიპები
3. პროცესში დაფიქრდით კითხვებზე:

• რა ღირებულებები აქვთ?
• რისთვის შეიძლება ზოგავდნენ?
• რაში შეიძლება ხარჯავდნენ თანხას?
• რომელი იქნებოდა აუცილებელი და არააუცილებელი ხარჯი?
• ხარჯების აღრიცხვის რა მეთოდი იქნებოდა მოსახერხებელი?

ბიუჯეტირება

6 ნაბიჯი წარმატებული ბიუჯეტირებისთვის

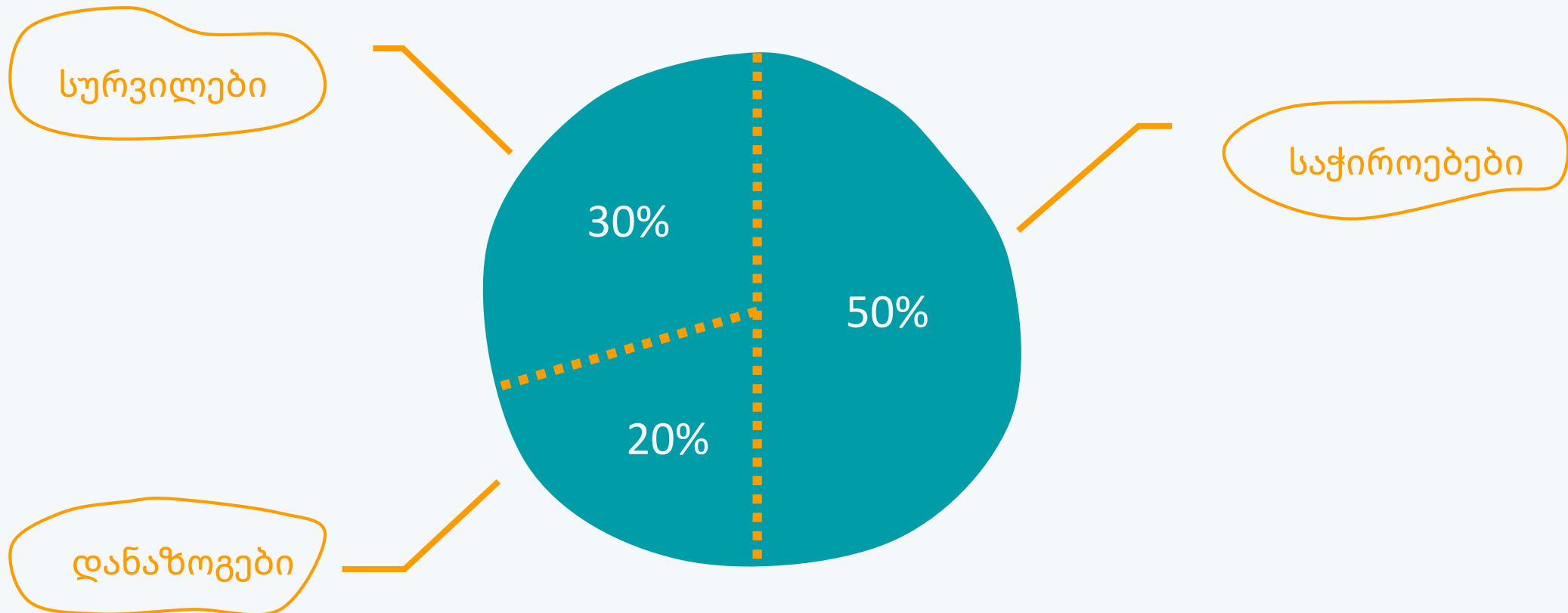
ბიუჯეტირება

რა გვასწავლა ოთარაანთ ქვრივმა?

ბიუჯეტირება
50/30/20-ის წესი

ჯგუფური დისკუსია

შეკითხვები

რეკომენდაციები

1 რამ, რაც სიახლე იყო

1 რამ, რაც დაგამახსოვრდათ

1 რამ, რასაც სხვა თვალით შეხედეთ

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

წიგნაღა

გმადლობთ ყურადღებისთვის!